

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 14C/218/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316215166
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dáša Onuferová
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2019:1316215166.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III, v konaní pred sudkyňou JUDr. Dašou Onuferovou, v právnej veci žalobkyne: C. P., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. pri F., D. XXXX/XX, v konaní zastúpená: AK PG s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Vápenná 7, Bratislava, proti žalovanému: W. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. pri F., D. XXXX/XX, o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že žalobkyňa je výlučným vlastníkom v podiele 1/1 k celku nasledovných nehnuteľností:

- pozemok registra „C“ parcelné číslo XXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m,
- pozemok registra „C“ parcelné číslo XXX/XXX, druh pozemku záhrady o výmere XXX. m²,
- rodinný dom so súpisným číslom XXXX, postavený na pozemku registra „C“ parcelné číslo XXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 415 m²; všetky nachádzajúce sa v obci J. pri F., okres B., zapísané na liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. H., vedenom Okresným úradom Senec, katastrálny odbor.

II. Súd priznáva žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou, doručenou Okresnému súdu Bratislava III dňa 07.09.2016, sa žalobkyňa domáha vrátenia daru v zmysle ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka, dôvodiac tým, že dňa 07.08.1996 spolu s manželom C. previedli na žalovaného, ich syna, darovacou zmluvou vlastnícke práva k týmto nehnuteľnostiam: pozemok registra „C“ parcelné číslo XXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 415 m; pozemok registra „C“ parcelné číslo XXX/XXX, druh pozemku záhrady o výmere 479 m²; rodinný dom so súpisným číslom XXXX, postavený na pozemku registra „C“ parcelné číslo XXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 415 m²; všetky nachádzajúce sa v obci J. pri F., okres B., zapísané na liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. H., vedenom Okresným úradom Senec, katastrálny odbor; s účinnosťou od 31.12.1996 právoplatnosťou rozhodnutia Okresného úradu v Senci, katastrálneho odboru, o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalovaného. V prospech žalobkyne bolo darovacou zmluvou zriadené vecné bremeno - doživotné právo bývania a užívania nehnuteľností. Vrátenia daru sa žalobkyňa domáha kvôli tomu, že považuje správanie žalovaného voči nej ako matke a voči blízkym osobám, svojej neveste a deťom žalobcu K. a K., za hrubé porušenie dobrých mravov. Pretože manžel žalobkyne C. P. je zosnulý, toto právo domáhať sa vrátenia daru prináleží iba žalobkyni. Žalovaný sa dlhodobo správa voči žalobkyni v rozpore s dobrými mravmi, aj napriek uzamknutiu vojde hocikedy do izieb žalobkyne, berie jej peniaze, dňa 06.08.2016 ju fyzicky napadol tak, že jej zranenie si vyžiadalo lekárske ošetrenie v Univerzitnej nemocnici v Bratislave, o čom žalobkyňa predložila lekárske záznamy a podala oznámenie na políciu. Žalobkyňa má dôvodné podozrenie, že jej kradne peniaze, napríklad dňa 26.07.2016 odcudzil zo skrine peňaženku s hotovosťou

950,- Eur. Žalovaný o ňu neprejavuje skutočný záujem, ako by mal voči matke prejavovať a ani jej neposkytuje starostlivosť v starobe a chorobe. Pred dvomi prítomnými svedkami odmietol prevziať výzvu na vrátenie daru dňa 28.08.2016, preto žalobkyňa považuje túto výzvu za doručenú. Podľa žalobkyne je nesporná existencia naliehavého právneho záujmu na takomto určení vlastníckeho práva, ktorý je daný tým, že iba na základe súdneho rozhodnutia je možné fakticky vykonať zmenu zápisu v katastri nehnuteľností. Bez existencie tohto súdneho rozhodnutia svedčiaceho v prospech vlastníckeho práva žalobkyne by bol žalovaný fakticky stále evidovaný ako výlučný vlastník daru a mohol by s darom ďalej reálne disponovať. V tomto prípade až určovací výrok súdu bude môcť byť podkladom pre ďalší zápis vlastníckeho práva žalobkyne k daru príslušným katastrom nehnuteľností a právnym titulom pre zápis vlastníckeho práva žalobkyne do katastra nehnuteľností, ktorý sa následne vykoná záznamom.

2. Žalovaný žalobu s prílohami neprevzal, doručenie mal vykázané uložením na pošte dňa 14.02.2017, k žalobe sa počas celého konania písomne nevyjadril.

3. Súd sa v rámci dokazovania oboznámil so žalobou, vypočul žalobkyňu, svedkyne Z. B. a Z. P., s obsahom listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu LV č. XXXX, darovacia zmluva, výzva na vrátenie daru, rozsudok Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 38P/6/2014 zo dňa 11.11.2014, a dospel k zisteniu nasledovného skutkového a právneho stavu veci:

4. Z výpovede žalobkyne súd zistil, že v uvedenej nehnuteľnosti býva len so žalovaným, svojím synom, syn býva na prvom poschodí a žalobkyňa na prízemí. Často jej robí zle, aj napriek tomu, že si zamkne izby, po príchode domov nájde všetko pootvárané, zmizol jej televízor, vysávač, peniaze, berie jej veci, fyzicky ju napadol (udrel ju po tvári), oblihal ju, bolo to riešené aj v trestnom konaní priloženom k žalobe. Doma nič nespraví, s ničím jej nepomôže, aj keď ho o to požiada, iba prikývne, ale reálne jej nepomôže. Všetka práca okolo domu aj v dome je na nej, napr. minule napriek svojmu vysokému veku orezávala tuje a stromy a žalovaný sa len prizeral a potom odišiel. Do domu nechce vpustiť ako návštevu ani svojho brata - syna žalobkyne, nepúšťa k nej nikoho. Zdôraznila, že všetky úhrady za prevádzku rodinného domu platí sama, nielen pravidelné mesačné výdavky, ale aj daň z nehnuteľnosti, vývoz smetí, žalovaný sa nepodieľa finančne vôbec na ničom.

5. Z výpovede svedkyne Z. B., rodenej P., dcéry žalobkyne a sestry žalovaného, súd zistil, že žalovaný najprv začal žalobkyňu psychicky týrať tým, že jej bral veci, schovával jej kľúče, mizlo jej jedlo z chladničky, keď sa mu minuli financie, tak aj peniaze, tento stav pretrváva asi tri roky. Nafingoval vykradnutie domu a nakoniec vysvitlo, že jej televízor a vysávač ukradol on. Napadol ju aj fyzicky na Veľkonočnú nedeľu, vtedy to bolo riešené aj oznámením na polícii. Druhýkrát ju fyzicky napadol v lete kvôli tomu, že mu odmietla dať peniaze a udrel ju do tváre, znovu to bolo riešené privolaním polície a aj neodkladným opatrením, kedy mal uložený zákaz priblíženia sa do domu. Podľa svedkyne mu mama dom darovala v dobrej vôli a on to takto zneužíva, celý deň prespí, stálu prácu nemá ani si ju nehladá. Mama platí vodu, elektrinu, plyn, potraviny, ktoré si nakúpi, jej žalovaný vezme. Hoci mame telefonuje každý deň, ako sa má, žalovaný robí zlomyseľnosti, povytiahne káblik na pevnej linke, aby sa nedalo dovolať, prípadne vytrhne prípojku z vonkajšej strany domu. Istý čas chodil aj nahý po dome a sadal si schválne k mame do obývačky. Odkedy dal mame facku svedkyňa ho ani nepovažuje za svojho brata, nenavštevujú sa, vyhadzujú ju aj z rodičovského domu, keď prišla navštíviť mamu. Aj nákup pre mamu len prevesí cez bránku a ďalej nejde, lebo sa žalovaného bojí. Syn K., 22 - ročný, sa s ním ani nestretáva, ku K., 12 - ročnej, sa správa spôsobom, že jej to prekáža, napr. stále ju fotí. Svedkyňa nepredpokladá, že by sa mohla táto situácia zlepšiť, pretože žalovaný nechce pracovať, chce si len užívať. V žiadnej práci nevydrží viac ako po prvú výplatu, nemá trvalý pracovný pomer. Podľa nej sa to bude len zhoršovať, žalovaný bude potrebovať peniaze a urobí všetko preto, aby sa k nim dostal.

6. Z výpovede svedkyne Z. P., bývalej manželky žalovaného súd zistil, že sú rozvedení od 11.11.2014, z manželstva pochádzajú dve deti, K., 22 - ročný a K., 12 - ročná, obe deti sú zverené do jej osobnej starostlivosti. V roku 2016 sa z predmetného rodinného domu odsťahovala aj s deťmi a teraz bývajú v Bernolákove. Po rozvode sa dohodli, že budú bývať v jednom byte v predmetnom rodinnom dome, boli dohodnutí všetko platiť na polovicu. Kvôli pretrvávajúcemu zlému správaniu sa žalovaného k deťom mala dcéra stavy úzkosti s nábehom na epilepsiu, čo svedkyňu presvedčilo o nevyhnutnosti odchodu z domu. Svedkyňa ako nevesta často navštevuje žalobkyňu, vie, že jej žalovaný kradne veci a peniaze, aj to, že jej fyzicky ublížil. Spomenula si na tú situáciu tak, že jej vtedy zavolala švagriná (svedkyňa Z. B.), čo sa stalo, spolu zavolali políciu, žalovaný matke rozhádzal celú izbu, nemal peniaze a takto sa k nim dostal. Doma žalobkyňa s ničím nepomôže, vodí si návštevy, žalobkyňa nemá vo svojom veku žiadne súkromie a pokoj, okrem toho všetky úhrady za dom platí z dôchodku, a to málo, čo zostane, jej vezme. Všetci v rodine sú zamestnaní, a preto je pre nich problém v prípade, keď sa niečo stane, utekať za žalobkyňou a zachraňovať ju. Takúto starobu si nezaslúži, potrebuje svoj pokoj a súkromie, ktoré jej žalovaným nie je dopriate.

7. Z darovacej zmluvy zo dňa 07.08.1996, vklad bol povolený pod číslom V 1280/96, s účinnosťou od 31.12.1996, vyplýva, že žalobkyňa spolu so svojim teraz už zosnulým manželom C. darovali rodinný dom spolu s príslušným pozemkom žalovanému ako svojmu synovi.

8. Zo správy Univerzitnej nemocnice Bratislava - Ružinov, zo dňa 06.08.2016, súd zistil, že žalobkyňa bola dňa 05.08.2016 fyzicky inzultovaná žalovaným, udrel ju do tváre a mala modriny na ramenách. S obsahom tejto správy obsahovo súhlasí aj ďalší žalobkyňou predložený dôkaz, Záznam o podaní oznámenia na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Senci zo dňa 05.08.2016, podľa ktorého žalovaný udrel žalobkyňu otvorenou rukou do oblasti tváre na ľavé líce, kopnutím prevrátil stolík, na ktorom sa nachádzali kvetináče s kvetinami, hlina sa rozsypala a jeden kvetináč sa rozbil. Žalobkyňa odišla k susedke zatelefonovať svojej dcére Z. B., u susedky počkala na príchod dcéry a spolu to išli ohlásiť na políciu.

9. Tunajší súd už v danej veci rozhodoval neodkladným opatrením na návrh bývalej manželky Z. P., sp. zn. 17C 207/2016, zo dňa 31.08.2016, ktorým uložil žalovanému, aby nevstupoval dočasne do predmetnej nehnuteľnosti do právoplatného skončenia konania o vyporiadanie BSM. Skutočnosti opísané v tomto uznesení o násilnej činnosti žalovaného voči žalobkyňi, svojej bývalej manželke a deťom, ktoré v tomto období bývali na 1. poschodí predmetného rodinného domu, sú skutkovo totožné so skutočnosťami uvedenými v žalobe a vo výpovediach žalobkyne a svedkýň.

10. Listom zo dňa 28.08.2016 vyzvala žalobkyňa žalovaného na vrátenie daru dôvodiac skutočnosťami uvedenými v žalobe v súlade s ustanovením § 630 Občianskeho zákonníka, ktoré žalobkyňa považuje za hrubé porušenie dobrých mravov.

11. Podľa ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

Za hrubé porušenie dobrých mravov sa podľa ustálenej judikatúry považuje také správanie obdarovaného, ktoré sa objektívne prejavilo, nemožno o ňom teda hovoriť v prípade, keď by išlo iba o nevďačnosť obdarovaného voči darcovi, napríklad predaj darovanej veci cudzej osobe alebo nenavštevovanie darcu pri príležitosti sviatkov a jeho životných jubileí. Súdna prax charakterizuje dobré mravy ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji vykazujú určitú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie a sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti. Právo na odvolanie darovania zakladá pritom nielen nevhodné správanie obdarovaného voči darcovi, ale aj voči členom rodiny darcu, ktorých ujmu ako pri definícii blízkych osôb by obdarovaný považoval za ujmu vlastnú.

12. V danom prípade z výpovede žalobkyne a v konaní vypočutých svedkýň jednoznačne vyplýva, že správanie žalovaného ako obdarovaného jednoznačným spôsobom prekračuje spoločensky definovanú a všeobecne akceptovanú definíciu pojmu dobré mravy. Žalovaný svojím správaním, najmä opakovaným fyzickým násilím, krádežami, neprispievaním na vedenie domácnosti ani na údržbu rodinného domu, neakceptovateľným chovaním voči daryni ako svojej matke opakovane a dlhodobo naplňa skutkovú podstatu dôvodnosti tzv. odvolania daru v zmysle citovaného ust. § 630 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa na podporu svojich tvrdení súdu predložila správy z polície, ktorá bola opakovane privolaná riešiť násilné správanie žalovaného, lekárske správy dosvedčujúce ublíženie na zdraví spôsobené jej žalovaným. V danom prípade možno nepochybne skutkovo a právne ustáliť, že správanie obdarovaného sa prejavilo objektívne, nejde len o subjektívne pocity obdarovanej, že sa k nej obdarovaný nespráva podľa jej predstáv, ale jeho správanie je objektívne spoločensky odsúdeniahodné a neakceptovateľné, a to nielen kvôli tomu, že ide o blízky príbuzenský vzťah matky a syna, ale aj vzhľadom na vek žalobkyne a neriešiteľnú situáciu, v ktorej by sa bez takého určenia vlastníckeho práva súdom žalobkyňa ďalej nútene nachádzala.

13. Podľa ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

14. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný, účinný a správne zvolený procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné, ďalšie súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo, ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná prípadne iná žaloba. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha -

žalobcu. Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši a odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 06.12.2012, sp. zn. 5Cdo 31/2011).

15. V tomto prípade je naliehavý právny záujem na takomto určení vlastníckeho práva daný tým, že bez tohto určenia by sa žalobkyňa ďalej nachádzala pre ňu v neúnosnej životnej situácii, emočne veľmi namáhavej a vypätej, žila by v strachu z možných násilných skutkov jej syna, v takom prípade by musela svoje záujmy chrániť nevhodne, neúčelne a pravdepodobne aj opätovne ďalšími podaniami na príslušné štátne orgány a súdy. Aj napriek výzve žalobkyne zo dňa 28.08.2016 žalovaný odmieta vrátiť dar, a preto len určovací výrok súdu bude podkladom pre zápis vlastníckeho práva žalobkyne do katastra nehnuteľností príslušným okresným úradom. Bez tohto určenia by bolo postavenie žalobkyne ďalej neisté, ale podaná žaloba o určení vlastníckeho práva je vhodný, účinný a správne zvolený procesný nástroj ochrany práva žalobkyne, ktorým sa môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a zabezpečiť tak žalobkyňi právo na dôstojný a pokojný život v jej rodinnom dome, v starostlivosti jej milujúcich príbuzných, ktorým teraz žalovaný ako vlastník zabraňuje v prístupe do domu.

16. Zo záverov vykonaného dokazovania vyplynula jednoznačná dôvodnosť žaloby, súd jej preto v plnom rozsahu vyhovel a určil vlastnícke právo žalobkyne spôsobom uvedeným vo výrokovej časti rozsudku.

17. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku a trovy konania priznal žalobkyňi ako úspešnej strane sporu v rozsahu 100% podľa ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom o ich výške bude súd rozhodovať po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle ust. § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré môže strana sporu podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorému rozhodnutie smeruje (ust. § 355 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 362 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) podľa ust. § 363 C.s.p.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (ust. § 364 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.